

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลต่าง ๆ

1. ชื่อวิชาหรือกิจกรรม : เงินกับชีวิตประจำวันของเรา

2. ชื่อครู/หน่วยงาน : นางสาวณัฏฐกร สุวรรณหงษ์

ชื่อโรงเรียนที่สอนหรือฝึกสอน : โรงเรียนธรรมโมชิตวิทยา

ภาคการศึกษาและปีการศึกษาที่ใช้สอน/ทำกิจกรรม : ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 3

รูปแบบการนำไปใช้ :

☐ รายวิชาเฉพาะ _____

☐ สอดแทรกในรายวิชา _____

☒ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ชุมนุม / ชมรม / ค่าย / ชั่วโม่งแนะแนว) ได้แก่ การบริหารการเงินส่วนบุคคล

3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ :

- อธิบายความหมายและบทบาทของเงินในชีวิตประจำวันได้ (K)
- สำรวจและบันทึกพฤติกรรมการใช้เงินของตนเองจากชีวิตจริงได้ (P)
- ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เงินอย่างเหมาะสมและเห็นคุณค่าของการมีวินัยทางการเงิน (A)

4. สมรรถนะทางการเงิน (Financial competency) :

- สมรรถนะที่ 3 การบริหารการใช้จ่ายและจัดการหนี้ (Managing Expenditure and Debt)

J3.1 สามารถตั้งเป้าหมายทางการเงินของตนเองอย่างเหมาะสม โดยใช้หลักการ SMART พร้อมจัดทำแผนใช้เงินอย่างครอบคลุมตามพฤติกรรมการใช้จ่ายของตนเอง และสามารถปรับเปลี่ยนเมื่อมีข้อผิดพลาดหรือไม่ เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้ รวมถึงเคารพความแตกต่างของรายได้ การใช้จ่าย และการออมเงินของแต่ละบุคคล

5. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางฯ (ถ้ามี) :

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
-	-

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้หรือขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม :

- ขั้นนำ (10 นาที)

การพัฒนาทักษะการสื่อสารและการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้เงินในชีวิตประจำวัน โดยให้นักเรียนสรุปจากประสบการณ์ของตนเองและเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

1. ครูเริ่มบทเรียนด้วยการถามนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เงินในชีวิตประจำวัน เช่น นักเรียนได้รับเงินจากแหล่งใดบ้าง (เงินค่าขนม เงินค่าใช้จ่ายส่วนตัวจากพ่อแม่ เงินที่ได้จากการทำงาน/กิจกรรมต่าง ๆ) โดยครูฉายคำถามบนจอ เพื่อให้ให้นักเรียนแปะคำตอบจากประสบการณ์จริงด้วยโพสต์อิทและเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จากนั้นครูพุดนำแบบสนุกกว่า “ไม่มีผิดไม่มีถูก วันนี้เรามาสืบสวนเงินของตัวเองกัน”

คำถามโหวต

- สัปดาห์ที่แล้ว “เงินหมด” กับอะไร ?

A อาหาร/ขนม

B เกม/บันเทิง

C อุปกรณ์เรียน

D อื่น ๆ

- ปกติฉันใช้เงินแบบไหน ?

A ใช้เงินตามแผน

B ใช้เงินตามอารมณ์

C ผสมกัน

2. ครูตั้งคำถามเพื่อทบทวนและกระตุ้นให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เงินของตัวเอง โดยให้นักเรียนเขียนของ 3 อย่างที่ซื้อใน 7 วันที่ผ่านมาลงในกระดาษ

รายการที่ 1 _____ ราคา _____ บาท (จำเป็น/อยากได้)

รายการที่ 2 _____ ราคา _____ บาท (จำเป็น/อยากได้)

รายการที่ 3 _____ ราคา _____ บาท (จำเป็น/อยากได้)

จากนั้นครูเรียกชื่อนักเรียนแบบสุ่ม 3 – 5 คนมาแชร์รายการของที่มีราคาแพงที่สุด หรือรายการของที่ภูมิใจที่สุด

3. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเพื่อเข้าสู่บทเรียน โดยใช้คำถามชวนคิดเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมการใช้เงินของตัวเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการบริหารการเงินส่วนบุคคล

คำถามชวนคิด

- เงินของเรามาจากไหนบ้าง ? (เงินค่าขนม เงินจากพ่อแม่ เงินจากงาน/กิจกรรม)

- มีของรายการไหนที่ซื้อตามอารมณ์ เพราะอะไร ?

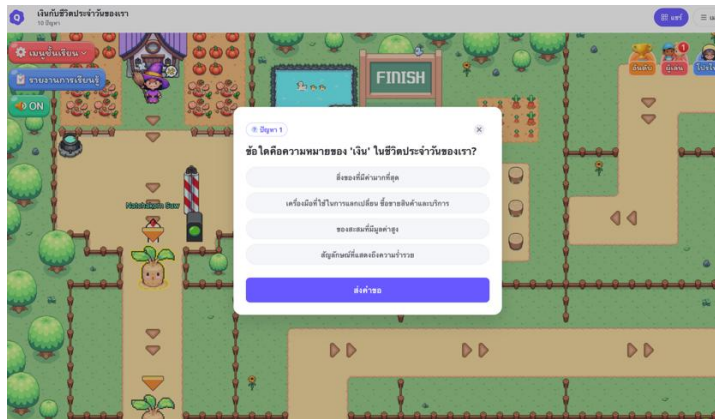
- หลังใช้จ่ายแล้ว เหลือออมหรือไม่ ? ถ้าไม่เหลือ คิดว่าเกิดจากสาเหตุอะไร ?

ครูเดินสังเกตนักเรียน จากนั้นเลือก 2 – 3 คนมาแชร์คำตอบหน้าชั้นเรียน

4. ครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียนด้วยกิจกรรม ZEP QUIZ โดยให้นักเรียนสแกน QR code เพื่อเข้าสู่เกม ZEP QUIZ ผ่านมือถือของนักเรียน ด้วยการเล่นเกมแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ หากนักเรียนคนใดได้คะแนนมากที่สุดถือว่าชนะ

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

<https://quiz.zep.us/th/play/pnw9vA>

● ขั้นสอน (45 นาที)

5. ครูอธิบายความหมายของเงินและบทบาทของเงินในชีวิตประจำวัน ซึ่งเงินมีบทบาทในการสร้างนิสัยการออมและความรับผิดชอบ

6. ครูเขียน 3 สถานการณ์สั้น ๆ แล้วให้นักเรียนยกมือตอบพร้อมบอกเหตุผล

- เข้าลิ้นชักพกข้าวมาจากบ้าน ต้องซื้ออาหารกลางวัน → เงินช่วยอะไร ?
- ฝนตกหนัก ต้องกลับบ้านด้วยรถรับจ้าง → เงินช่วยอะไร ?
- อยากซื้อของตามเพื่อน แต่เงินเหลือไม่พอ → เงินเกี่ยวกับอะไร ?

ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงความรู้ว่า เงิน คือ สื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ใช้ซื้อสินค้า/บริการ โดยบทบาทของเงินในชีวิตประจำวัน คือ ซื้อสิ่งจำเป็น (อาหาร เสื้อผ้า เครื่องใช้) ใช้ในการวางแผนชีวิตให้สะดวก (มีเงินสำรอง/ไม่เดือดร้อน) และสร้างนิสัยออมและความรับผิดชอบ (เลือกใช้และรับผลของการตัดสินใจ)

7. ครูยกตัวอย่างพฤติกรรมการใช้เงินที่เหมาะสม โดยโชว์ Flash card สำนวนพฤติกรรมการใช้เงินของตนเอง 10 รายการ เช่น อาหารกลางวัน สมุด รองเท้าใหม่ทั้งที่คู่เดิมยังดี เติมน้ำมันทุกวัน ค่ารถกลับบ้าน ของขวัญวันเกิดเพื่อน จากนั้นให้นักเรียนยกมือเลือกว่าการใดเป็นของจำเป็น หรืออยากได้ แล้วถามคำถามว่า ถ้ามีงบจำกัด จะตัดรายการใดก่อน เพราะอะไร ?

ครูสรุปพฤติกรรมที่เหมาะสมว่า การวางแผนก่อนใช้จ่าย แยกเงินออมออกจากรายจ่าย ใช้เหตุผลก่อนใช้จ่าย ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย โดยคิดถึงคุณค่าและความจำเป็นก่อน

8. ครูแจกและอธิบายการทำใบงานที่ 1 เงินกับชีวิตประจำวันของเรา

- ตอนที่ 1 เงินในชีวิตของฉัน โดยให้นักเรียนกรอกรายการใช้เงินในสัปดาห์ที่ผ่านมาอย่างน้อย 5 รายการ พร้อมจำนวนเงิน และพิจารณาว่ารายจ่ายแต่ละรายการจำเป็นหรือไม่จำเป็น
- ตอนที่ 2 สำนวนพฤติกรรมใช้เงินของฉัน โดยให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของตนเอง

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

- ตอนที่ 3 สรุปสิ่งที่ฉันได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เงินของตัวเอง
9. ครูให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนข้าง ๆ โดยพูดคุยเกี่ยวกับรายการใช้เงินและพฤติกรรมการใช้เงิน ครูสังเกตและให้คำแนะนำ เพื่อช่วยให้นักเรียนเห็นข้อดี ข้อที่ควรปรับปรุง และวิเคราะห์พฤติกรรมการเงินของตัวเอง
 10. ครูสรุปว่า การรู้จักบทบาทของเงินและพฤติกรรมการใช้เงินของตัวเองเป็นพื้นฐานในการสร้างวินัยทางการเงิน การทำใบงานนี้ช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงนิสัยการเงินของตัวเองและปรับปรุงพฤติกรรมการเงินของตัวเองให้ดีขึ้น
ข้อความที่ครูควรเน้นย้ำ
 - เงินไม่ใช่แค่ไว้ซื้อของ แต่เป็นสิ่งที่ช่วยให้ชีวิตเป็นระบบและปลอดภัย
 - รัฐบาลบาทของเงินและรู้พฤติกรรมของเรา คือ จุดเริ่มต้นของวินัยทางการเงิน
 11. ครูให้นักเรียนทำตอนที่ 3 สรุปสิ่งที่ฉันได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เงินของตัวเอง โดยเขียนสั้น ๆ ว่าตนเองมีพฤติกรรมการใช้เงินอย่างไร พร้อมระบุข้อดีของพฤติกรรมการใช้เงินและข้อที่ต้องปรับปรุง
 12. ครูให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มย่อย โดยแต่ละกลุ่มพูดคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เงินที่ดีและควรปรับปรุง พร้อมแบ่งปันแนวทางการวางแผนการใช้เงิน เช่น แยกเงินออมก่อนใช้ ออมอย่างน้อย 10% ของเงินที่ได้รับ วางแผนรายจ่าย
 13. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้ากับแนวคิดการใช้เงินอย่างเหมาะสมและวินัยทางการเงิน โดยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการวางแผนและการควบคุมรายจ่าย
 14. ครูให้ตัวอย่างการประยุกต์ใช้จริงในชีวิตประจำวัน เช่น แยกเงินออมออกจากเงินใช้จ่าย จัดบันทึก รายจ่ายรายวัน วางแผนซื้อของตามความจำเป็น
- **ขั้นสรุป (5 นาที)**
 15. ครูสรุปเนื้อหาหลักของบทเรียนว่า เงินมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน การรู้จักตัวเองด้านการใช้เงินช่วยให้สามารถวางแผนและควบคุมรายจ่ายได้ การใช้เงินอย่างเหมาะสมและมีวินัยทางการเงินเป็นพื้นฐานสำคัญของการบริหารการเงินส่วนบุคคล
 16. ครูให้นักเรียนสแกน QR code ทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ เพื่อวัดความรู้และความเข้าใจ <https://quiz.zep.us/th/play/pnw9vA>
 17. ครูให้นักเรียนตั้งเป้าหมายการใช้เงินของตัวเองในใบงาน เช่น ออมเงินก่อนใช้ คุมรายจ่าย ซื้อของจำเป็น
 18. ครูสรุปผลการเรียนรู้ เน้นการสร้างนิสัยทางการเงินที่ดี กระตุ้นให้นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้จริงในชีวิตประจำวัน

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

การประเมินและการวัดผลการเรียนรู้ :

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธี การวัดประเมินผล	เครื่องมือ วัดผลประเมินผล	เกณฑ์ การวัดประเมินผล
1. อธิบายความหมายและ บทบาทของเงินใน ชีวิตประจำวันได้ (K)	- ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อน-หลังเรียน	- ใบงานที่ 1 เงินกับ ชีวิตประจำวันของเรา - แบบทดสอบ ก่อน - หลังเรียน	- ผ่านเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
2. สำรวจและบันทึก พฤติกรรมการใช้เงินของ ตัวเองจากชีวิตจริงได้ (P)	- ประเมินการสำรวจ พฤติกรรมการใช้เงินของ ตัวเอง	- Flash card สำรวจ พฤติกรรมการใช้เงินของ ตัวเอง	- ผ่านเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
3. ตระหนักถึงความสำคัญ ของการใช้เงินอย่าง เหมาะสมและเห็นคุณค่า ของการมีวินัยทางการเงิน (A)	- ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- แบบสังเกตพฤติกรรม	- ผ่านเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

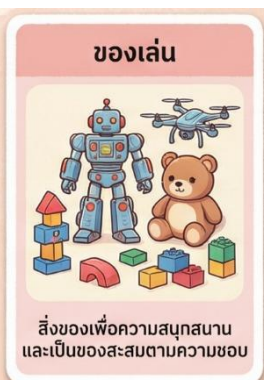
การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

ส่วนที่ 2 : สื่อประกอบต่าง ๆ เช่น แผนการสอน แผนการดำเนินกิจกรรม ใบงาน

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

- Flash card สำนวนพฤติกรรมการใช้เงินของตัวเอง

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

- Canva นำเสนอ (เงินกับชีวิตประจำวันของเรา)

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

- ใบความรู้ เงินกับชีวิตประจำวันของเรา

ใบความรู้ เงินกับชีวิตประจำวันของเรา

การเข้าใจพื้นฐานของเงินและการบริหารจัดการเงินอย่างถูกต้อง ไม่ใช่เพียงแค่เรื่องของการซื้อของ แต่คือทักษะชีวิตที่ช่วยให้เรามีความรับผิดชอบ มีความมั่นคง และสามารถจัดการชีวิตให้เป็นระบบได้ดียิ่งขึ้น

นิยามของเงิน เป็นมากกว่าแค่กระดาษและเหรียญ
เงิน คือ “สื่อกลางในการแลกเปลี่ยน” ที่เราใช้เพื่อแลกเปลี่ยนเป็นสินค้าและบริการต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร เครื่องใช้ และค่าเดินทาง นอกจากนี้ เงินยังทำหน้าที่เป็น “หน่วยวัดมูลค่า” เพื่อบอกราคาของสิ่งของต่าง ๆ

สูตรง่าย ๆ: เงิน = เครื่องมือในการแลกเปลี่ยน + ตัวช่วยจัดการชีวิตให้ลงตัว

บทบาทสำคัญของเงินในชีวิตประจำวัน
ทำไมเราถึงต้องให้ความสำคัญกับเงิน? เงินมีบทบาทหลัก 3 ประเด็น ดังนี้:

บทบาทของเงิน

ซื้อสิ่งจำเป็นพื้นฐาน ใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร น้ำดื่ม เสื้อผ้าที่เหมาะสม อุปกรณ์การเรียน และค่าเดินทาง สร้างความสะดวกและปลอดภัย ช่วยให้เรวางแผนและพร้อมรับเหตุฉุกเฉิน เช่น กรณีลืมหักข้าวกลางวัน ต้องกลับบ้าน ด้วยรถรับจ้างเพราะฝนตก หรือมีเหตุจำเป็นกะทันหัน

สร้างนิสัยและความรับผิดชอบ การจัดการเงินช่วยให้เราเรียนรู้การเลือก (Selection) และยอมรับผลของการตัดสินใจ (Responsibility) รวมถึงสร้างนิสัยการออมเพื่อนาคต

การแยกแยะรายจ่าย: “จำเป็น” vs “อยากได้”

การมีวินัยทางการเงินเริ่มต้นจากการจำแนกประเภทของรายจ่ายให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้กระทบต่อเงินออมและแผนการดำเนินชีวิต

- รายจ่าย “จำเป็น” (Needs): คือสิ่งที่ต้องมีเพื่อการดำรงชีวิต การศึกษา หรือความปลอดภัย
 - ตัวอย่าง: อาหารกลางวัน, น้ำดื่ม, ค่ารถ, สมุด, ปากกา, หนังสือเรียน
- รายจ่าย “ไม่จำเป็น/อยากได้” (Wants): คือสิ่งที่ตอบสนองความบันเทิง ความต้องการส่วนตัว หรือตามกระแสสังคม
 - ตัวอย่าง: การเล่นเกม/ซื้อสกิน, ชาวมหรือขนมที่มากเกินไปจนเกินความจำเป็น, การซื้อของตามเพื่อน

ข้อคิดเตือนใจ: การมีสิ่ง “อยากได้” ไม่ใช่เรื่องผิด แต่ต้องใช้เงินให้อยู่ในงบประมาณที่มี และไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งจำเป็นหรือเงินออม

เงินกับชีวิตประจำวันของเรา

พฤติกรรมการใช้เงินที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน

แนวทางการใช้เงินอย่างชาญฉลาดที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีดังนี้:

วางแผนก่อนควักเงินจ่าย

ก่อนตัดสินใจซื้อทุกครั้ง ให้หยุดและถามตัวเองด้วย 3 คำถามทองคำ:

1. จำเป็นไหม? (มีผลต่อการใช้ชีวิตหรือการเรียนหรือไม่)
2. คู่ไหม? (ราคานั้นเหมาะสมกับประโยชน์ที่ได้รับหรือไม่)
3. กระเป๋าไหม? (ซื้อแล้วจะเหลือเงินออมหรือเงินสำหรับค่าใช้จ่ายจำเป็นอื่น ๆ หรือไม่)

กลยุทธ์แยกเงิน “ใช้” และ “ออม”

ใช้วิธีง่าย ๆ ในการจัดระเบียบเงิน เช่น แบ่งเงินเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนสำหรับใช้จ่าย (อาหาร/เดินทาง/เรียน)

และ ส่วนสำหรับออม (ควรเก็บก่อนใช้) โดยอาจใช้เทคนิคการแยกซอง กระเป๋าย่อย หรือแยกบัญชี

ใช้เหตุผลเหนืออารมณ์

- ไม่ซื้อของเพียงเพราะ “ตามเพื่อน” หรือ “ตามอารมณ์” ชั่ววูบ
- เปรียบเทียบราคาก่อนซื้อเสมอ
- กำหนดงบประมาณสำหรับของที่ “อยากได้” ให้ชัดเจนและไม่เกินตัว

เทคนิค “สืบสวนเงินของตัวเอง”

การตรวจสอบพฤติกรรมทางการเงินจะช่วยให้เราเห็น “รูรั่ว” และจุดที่ต้องปรับปรุง

1. การบันทึกรายจ่าย (7 วัน): จัดบันทึกรายการใช้จ่ายอย่างน้อย 5 รายการ พร้อมระบุว่าเงินของ “จำเป็น” หรือ “อยากได้” เพื่อให้เห็นว่าเงินไหลไปทางไหน

◦ ตัวอย่าง: ข้าวกลางวัน (40 บาท) → จำเป็น | เกม (50 บาท) → อยากได้

2. การสะท้อนตัวตน: สำนวนว่าที่ผ่านมาเราใช้เงินตามแผนหรือตามอารมณ์? มีเงินออมเหลือหรือใช้หมดทุกครั้ง?

การยอมรับความจริงคือจุดเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

หัวใจสำคัญของการจัดการเงิน

เงินไม่ใช่แค่เครื่องมือสำหรับซื้อของ แต่เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ชีวิตเป็นระบบและมีความปลอดภัยมากขึ้น เมื่อเราเข้าใจบทบาทของเงินและรู้ทันพฤติกรรมของตนเอง เราจะสามารถสร้างวินัยทางการเงินที่มั่นคงได้ ซึ่งการฝึกทำไปงานจะช่วยให้เห็นนิสัยที่แท้จริง และปรับเปลี่ยนได้ในสัปดาห์ถัดไป

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

- ใบงานที่ 1 เงินกับชีวิตประจำวันของเรา

ใบงานที่ 1 เงินกับชีวิตประจำวันของเรา

ตอนที่ 1 เงินในชีวิตของฉัน

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

เงินมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร

ใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา นักเรียนใช้เงินไปกับเรื่องใดบ้าง (อย่างน้อย 5 รายการ)

รายการใช้เงิน	จำนวนเงิน (บาท)

ตอนที่ 2 สำรวจพฤติกรรมการใช้เงินของฉัน

ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับตัวเอง

พฤติกรรม	ใช่	ไม่ใช่
ใช้เงินตามแผน		
ใช้เงินตามอารมณ์		
เหลือเงินออม		
ใช้เงินหมดทุกครั้ง		

ตอนที่ 3 สรุปสิ่งที่ฉันได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เงินของตัวเอง

